

pro vás budují

Stežky Brniště

aby se zde
dobře žilo

- A** Stezka hastrmanů
- B** Sochy ve skalách
- C** Stezka Živým lesem
- D** Skleněná stezka

- 1** Kostel Sv. Mikuláše
- 2** Obecní úřad a Infocentrum
- 3** Ekocentrum Včelín a Kavárna Jako doma
- 4** Prodejna Prominent
- 5** Miniarboretum
- 6** Vyhlídka
- 7** Nádraží
- 8** Schöterova kaple
- 9** Pohostinství U Strachotů

MILÍ NÁVŠTĚVNÍCI,

vítáme vás v obci Brniště. Obec se pyšní zajímavou historií a krásným okolím s mnoha turistickými zajímavostmi, které najdete na této mapě.

V krásném prostředí naší obce jsme pro vás vytvořili čtyři STEZKY, které mají různá témata:

A VODA – **Stezka Hastrmanů** je určena milovníkům rybníků a vodního světa, vede z návsi v Brništi k rybníkům Vratislav a Brništský rybník. Cestou se zabavíte plněním úkolů a hledáním odpovědí na otázky týkající se vodního světa. Stezka je značená zelenou turistickou značkou.

B SKÁLY – Stezka **„Sochy ve skalách“** vás pozve do světa skalních reliéfů a landartového umění. Provedou vás po ní trolové, lesní bohyně a strážci lesa v různých podobách. Spatříte i další umělecká díla inspirovaná lesem, sny a legendami. Stezka je značená žlutou turistickou značkou.

C LES – stezka **„Stezka živým lesem“** navazuje na Hastrmanskou stezku. Během procházky zjistíte, kdo bydlí v lese a můžete si i příjemně protáhnout tělo.

D SKLO – **Skleněná stezka** chce připomenout bohatou sklářskou historii regionu i významné sklářské firmy a osobnosti současnosti. Setkáte se na ní se sklem v různých podobách, tvarech i barvách. Stezka začíná u prodejny Prominent a vede ke Schrötrově kapli za obcí.

Stezky pro vás vybudovali ZOD Brniště, Podralský nadační fond a obec Brniště. Stezky na sebe navazují, když je projdete všechny, můžete v Brništi strávit hezký den.

PRO TURISTY:

Infocentrum najdete na návsi, vedle obecního úřadu, otevřeno má Po 8 -12, Ut - Pá 8-17, So 10-14

P - parkování - pokud půjdete na stezku Hastrmanů, je možné parkovat v obci u obecního úřadu nebo naproti sídlu ZOD Brniště. Pokud si jdete prohlédnout Sochy ve skalách nebo Skleněnou stezku, je možné zaparkovat zaparkovat u prodejny Prominent (místa pro parkování jsou vyznačená na mapě).

JÍDLA A PITÍ

PRODEJNA PROMINENT S TEPLÝM BUFETEM – zde si můžete dát teplou polévku, grilované kuře či krůtu, teplé uzeniny nebo si vybrat z denní nabídky hotových jídel. Na cestu doporučujeme výbornou točenou zmrzlinu. https://www.krutimaso.cz/prodejny/brniste. **KAVÁRNA JAKO DOMA** – kavárnička a zároveň sociální podnik se 100% domácími zákusky a výbornou kávou. Kavárnu najdete na návsi v Ekocentru Včelín..

Otvírací doba na: f https://www.facebook.com/kavarnajakodomabrniste/

POHOSTINSTVÍ U STRACHOTŮ je rodinná restaurace, kde ochutnáte českou klasiku, zdravou alternativu, připraveno je i dětské menu a v létě kopečková zmrzlina. **BAR U MILANA** - od května do září je v letošní sezoně nově otevřený stánek v areálu Lesního zátiší (květen, červen, září: pá–ne 13–22 hod., červenec, srpen po–ne: 11–22 hod.)

OBCHOD:

Obchod – poblíž návsi najdeteobchod s potravinami.

Prodejna Prominent – v prodejně Prominent si můžete nakoupit místní produkty z krůtího masa i další řeznické výrobky. Určitě ochutnejte vyhlášené krůtí pářečky a krůtí klobásu Prominent, které získaly ocenění Regionální potravina Libereckého kraje.

AREÁL LESNÍHO ZÁTIŠÍ A EXPOZICE DŘEVĚNÝCH SOCH

Areál Lesního zátiší se během roku konají různé kulturní akce, např. Brništský půlmaraton, Brništská pouť, Dožínky. Na areál navazuje zahrada u sídla ZOD Brniště s expozicí dřevěných soch. Najdete tu i nově otevřený stánek a veřejné WC.

DOPRAVA:

Vlakové spojení – z nádraží Brniště je spojení do Liberce, Mimoně a České Lípy.

Autobusové spojení – autobusová zastávka je přímo na návsi v Brništi, autobusy odsud jezdí do Mimoně, České Lípy, Jablonného v Podještědí a do Stráže pod Ralskem

WC – veřejné WC najdete v areálu Lesního zátiší.

TURISTICKY ZAJÍMAVÁ MÍSTA V BRNIŠTI A NEJBLIŽŠÍM OKOLÍ:

Obec Brniště

Žije zde přibližně 1 400 obyvatel. Brniště se v pramenech poprvé připomíná v roce 1352. Součástí Brniště je Hlemýžďí, kdysi samostatná obec, první zmínka o ní je z roku 1540. Brniště je v současnosti sídlem samosprávy také pro obce Luhov a Velký Grunov. Obě obce se v pramenech objevují v roce 1544, resp. 1543. Od roku 1633 sdílejí společný osud s Brništěm v jediném panství.

Jméno Brniště vzniklo ze základu brn-, který má význam jako „bláto“, „kal“ a velmi se podobá dnešnímu slovu hliniště. Ve středu obce u obecního úřadu je areál barokního kostela svatého Mikuláše z roku 1700. Východně od obce se vypíná těžbou ohrožený vrch Tlustec (591 m n. m.), na straně západní pak plně zalesněný Brništský vrch (491 m n. m.). Mezi nimi napříč obcí od severu k jihu protéká Panenský potok (pravý přítok Ploučnice). Potok napájí Brništský rybník. V obci rostou dvě památné lípy, velkolistá (300letá) a malolistá (250letá).

KOSTEL SV. MIKULÁŠE

Kostel svatého Mikuláše byl postaven ve 14. století na místě raně gotického kostelíka. Stavba kostela s hranolovitou věží tvoří z daleka viditelnou dominantu. V letech 1699 až 1728 byl farní kostel přestavěn do barokního slohu a získal vstupní barokní bránu. V roce 1711 byla na vstupní bráně postavena socha svatého Mikuláše.

KOCENTRUM VČELÍN

V budově Ekocentra najdete kavárnu Jako doma a s dětmi si zde můžete prohlédnout malou farmu s hospodářskými zvířaty. Ekocentrum pořádá vzdělávací programy pro MŠ a ZŠ, a společně se ZOD a obcí Brniště buduje turistické stezky a pořádá akce pro veřejnost.

ZAHRÁDKA PANÍ ZDISLAVY A VERUČIN PRAMEN

Ve skalách při cestě z Velkého Grunova do Brniště, v Zahrádce paní Zdislavy, můžeme potkat permoníky, pohádkové bytosti a prohlédnout si dřívější skalní obydlí a malé arboretum. Jsou zde také **dva skalní prameny (Veručin a Skalní)**.

SKALKOVÉ MINIARBORETUM

Skalkové miniarboretum vytvořil v letech 2011–2012 místní skalničkář Miroslav Tomek a najdete ho ve Velkém Grunově č. 6. Je zde přibližně 700 druhů rostlin z celého světa. Po domluvě je možné si rostliny zakoupit do vlastní zahrádky.

KAPLE NAVŠTÍVENÍ PANNY MARIE

Kaple Panny Marie ve Velkém Grunově byla postavena roku 1766, jedná se o rokokovou jednodlní obdélníkovou stavbu. Zařízení interiéru kaple je barokní.

VYHLÍDKA

Příjemné místo k posezení s krásnou vyhlídkou na Lužické hory.

SCHRÖTEROVA KAPLE (KOZÍ HRÁDEK)

Schröterova kaple se nachází severovýchodně od obce na kopci zvaném Kaple, je odsud krásný rozhled do okolí. Kaple byla vystavěna roku 1803 sedlákem z Brniště Wenzelem Schröterem. Oprava kapličky proběhla roku 2007, vzhledem k tomu, že původní vzhled kaple není znám, šlo vlastně o výstavbu nové kaple.

VRCH TLUSTEC

Tlustec je kopec ležící na severním okraji Ralské pahorkatiny, zhruba 2 km východně od obce Brniště. Vysoký je 591 m. n.m. Kopec je znám hlavně díky kontroverzní těžbě čediče.

JABLONNÉ V PODJEŠTĚDÍ A BAZILIKA MINOR

Město Jablonné, které vzniklo na staré obchodní stezce z Čech do Lužice, je jedním z nejstarších měst českého severu. Je to také město sv. Zdislavy, která tu společně se svým manželem Havlem z rodu Markvarticů kolem roku 1250 založila dominikánský klášter. Na náměstí dominuje barokní morový sloup z roku 1686. Historické jádro města je městskou památkovou zónou.

Dominantu města dnes tvoří velkorysá stavba **Baziliky svatého Vavřince a svaté Zdislavy**. Roku 1699 byla v Jablonném zahájena stavba klášterního kostela sv. Vavřince. Chrám byl vysvěcen v roce 1729 a o dva roky později sem byly přeneseny ostatky Zdislavy z Lemberka. Dne 21. května 1995 svatořečil papež Jan Pavel II. Zdislavu z Lemberka a chrámu byl udělen titul papežské baziliky minor sv. Vavřince a sv. Zdislavy.

ZÁMEK LEMBERK

Zámek Lemberk byl původně strážním pomezním hradem na Žitavské obchodní stezce. Z původní podoby se zachovala pouze válcová věž, ostatní části překryly renesanční a barokní přestavby. Nejznámější obyvatelkou hradu byla Zdislava, manželka zakladatele hradu Havla z Lemberka, která proslula svými zázračnými léčitelskými skutky. **Zdislava z Lemberka** se do povědomí širší veřejnosti dostala v roce 1995, kdy byla prohlášena Svatým otcem Janem Pavlem II. za svatou. Na zámku se natáčela řada pohádek a filmů, např: Čert ví proč (2002), Tajemství staré bambitky (2011). Pod zámkem najdete Zdislavinu studánku, jejíž voda má údajně léčivé účinky.

LINDAVA – SKLÁRNA AJETO

Sklárna Ajeto v Lindavě u Cvikova produkuje luxusní a exkluzivní sklo, které můžete spatřit v uměleckých galeriích celého světa. V areálu sklárny je sklářská krčma.

KUNRATICE U CVIKOVA – PAČINEK GLASS

Jeden z nejvýznamnějších současných uměleckých sklářů evropské a zároveň světové scény dává nahlédnout do své sklárny v Kunraticích u Cvikova. Součástí sklářského areálu je tradiční huť, kde může návštěvník pozorovat práci mistrů, podívat se můžete také do brusírny, prodejní galerie moderního skla, na unikátní **Křišťálovou zahradu a Křišťalový chrám** - expozici tvorby Jiřího Pačinka v kostele Povýšení svatého Kříže.

VELENICE – PEKELNÉ DOLY

Motorkářský klub „Pekelné doly“ vznikl v unikátním prostředí největšího pískovcového podzemí v Evropě. Najdete je mezi obcemi Velenice a Svitava. Celková plocha jeskyní je přibližně 3 500 m². Je zde celoročně stálá teplota 12°C. Jeskyně se proslavily natáčením několika pohádek a filmů – např. S čerty nejsou zerty (1984), Nejkrásnější hádanka (2008), Salomon Kane (2009).

VELENICE - KAPLE BOŽÍHO HROBU

Jedná se o jeskyni, uměle vytesanou kapli do pískovcové skály u silnice ze vsi Velenice do Brniště. Jeskyni vytesal místní hospodář a lidový umělec Schille v letech 1710–1711.

KAMENICE – PRAMENY

V údolí Kamenického potoka je několik pramenů (Dívčí pramen /Ženský/, Svatojakubský pramen /Jakubův/, Pramen Tří svatých), ke kterým se váží zajímavé pověsti a jsou oblíbeným zdrojem pitné vody. Prameny jsou jedním zastavením na **naučné stezce Zákupy**.

STÁTNI ZÁMEK ZÁKUPY - MALÝ KOUSEK CÍSAŘSKÉ VÍDNĚ NA SEVERU ČECH

Zákupy jsou renesanční zámek ze 16. století. Součástí zámeckého areálu jsou četné hospodářské objekty, hradní příkop, anglický a francouzský park a barokní zahrada. Zákupský zámek sloužil v 19. století jako letní sídlo členů panovnické rodiny Habsburků. Dnes nabízí k prohlídce luxusně vyzdobené a bohatě zařízené místnosti, které v minulosti obývali císař Ferdinand Dobrotivý, císař František Josef I. či korunní princ Rudolf. K vidění je i zámecká kaple, v níž se oženil následník trůnu František Ferdinand d´Este.

MĚSTO MIMOŇ A AREÁL BOŽÍHO HROBU

Město leží na soutoku Panenského potoka a řeky Ploučnice. Nejvýznamnějšími památkami města jsou **katolický kostel sv. Petra a Pavla** s vyhlídkovou věží z let 1661–1663 a **Kaple Božího hrobu**, která je věrnou kopií božího hrobu v Jeruzalémě. Uprostřed města se nachází **památkově chráněný Zámecký park**, který býval součástí areálu Mimoňského zámku zničeného v r. 1986. Městem prochází turistická trasa na kopec Ralsko se zříceninou hradu stejného jména. Tato trasa prochází **Vranovskou lipovou alejí**, podél ní se nachází skalní pískovcové útvary **Vranovských skal** s často navštěvovanou **Juliinou vyhlídkou**.

NOVINY POD RALSKEM – PRŮRVA PLOUČNICE

Průrva Ploučnice (zvaná též Pekelný jícen, Hromová rána či Čertova díra) je umělý vodní tunel, který sloužil jako náhon bývalého hamru. Filmaři zdejší lokalitu využili při natáčení pohádkových filmů Z pekla štěstí 2 a Princezna a pisař.

VRCH A ZŘÍCENINA HRADU RALSKO

Ralsko (696 m n. m.), je nejvyšší vrch České tabule, leží asi 4 km severovýchodně od města Mimoň. **Na vrcholu stojí zřícenina hradu Ralsko**, z níž je široký kruhový rozhled.

HAMR NA JEZEŘE - NEJDELŠÍ PÍSEČNÁ PLÁŽ A ZŘÍCENINA HRADU DĚVÍN

Hamr na Jezeře je rekreační středisko s **Hamerským jezerem, kde najdete 400 m dlouhou písečnou pláž**. Nad jezerem je vrch Děvín se zříceninou stejnojmenného hradu. **Královský hrad Děvín** byl založený před rokem 1250 rodem Markvarticů a svou rozlohou patří k našim největším hradům. V obci se natáčel film Dovolena s Andělem (1953).

PRODEJNA PROMINENT

KAVÁRNA JAKO DOMA

